

ÖRYGGISLEIÐBEININGABLAÐ

ANOLIT A, ANOLIT EXTRA AND ANOLIT EXTRA A

Dagsetning:	04.11.2003	Alþjóðanúmer.:	082-02.nor.02	Í stað:	082-02.nor.01 (13.09.2002)
-------------	------------	----------------	---------------	---------	----------------------------

Almennar upplýsingar:

Aðeins má afhenda þesa vöru til notenda sem hafa viðurkennt skirteini fyrir að mega vinna við sprengiefni og sem hafa kaupleyfi frá lögreglu eða sýslumanni

1. SAMSETNING / AUÐKENNI VÖRU OG ÁBYRGT FYRIRTÆKI

HEITI VÖRU	Anolit A (blandað með áli), Anolit Extra (blandað með gúmmíhlaupi) Anolit Extra A (blandað með áli og gúmmíhlaupi)
TEGUND VÖRU	Gult sprengiefni með þéttleika dufts pakkað í plastpoka

Framleiðandi	Dyno Nobel Europe
Heimilisfang	Pósthólf 614
Póstnúmer og borg	3412 Lierstranda
Símanúmer	32 22 80 00
Fax númer	32 22 81 83
Neyðarsímanúmer	917 05 850

2. UPPLÝSINGAR UM EFNASAMSETNINGU

Nr	Innihald	CAS-NR	Prósentabýngdar	Varnaðarmerki; Hættusetn.
1	Ammoníum Nítrat	6484-52-2	92 - 96	O ; 8-9
2	Parafín olía		4 - 8	
	Eða brennsluolía venjuleg	68476-30-2		X _n ; 40
	eða brennsluparafín (HT)	91770-15-9		X _n , N ; 10-65-51/53
	eða díselolía	68334-30-5		X _n ,N;K3,Note N,40-65-66-51/53
3	Álduft (stöðugt)	7429-90-5	0 - 10	F; 10 – 15
4	Gúmmíhlaup	900-30-0	0 - 7	IK

Tákn: T+=Mjög eitrað, T=Eitrað, C=Ætandi, Xn=Heilsuspillandi, Xi=Ertandi, E=Sprengifimt, O=Tærandi (oxiderandi), F+=Mjög eldfimt F=Eldfimt, N=Hættuleg umhverfi, K=Krabbameins ertandi, , IK=Flokkun ekki skylda

3. VARÚÐARUPPLÝSINGAR

ÖRYGGI:

Hætta á sprengingu, óviðráðanleg, sprenging getur valdið miklum áþreifanlegum skaða.
högg, núningur, afbrigðilegur stígandi hiti, eldur eða annarskonar kveiking getur leitt til sprengingar.

Heilsuspillandi:

Löng eða endurtekin snerting við húð getur leitt til húðkrabbameins (Diesel).

Ef gleypst getur það skaðað lungu.

Mjög þétt efni sem getur ert öndun.

Umhverfishætta

Losun efnis í umhverfinu getur leitt til eitrunar vatnsforða.

Sprengifimt gas:

Losun sprengifimra gasefna sem geta verið skaðleg við innöndun.

NO, NO₂ og N₂O₄ ("köfnunarefnis gas") er litlaust að rauðbrúnu gasi og getur valdið erfiðleikum við öndun og í versta falli að vatn safnist í lungun sem getur endað með dauða. Einkennin geta komið í ljós klukkutímum eftir innöndun af slíku gasi.

CO ("koldmónoxíð") ef andað að sér getur orsakað höfuðverk, svima, truflun á sjón og heyrn og í versta falli meðvitundarleysi og dauða.

CO₂ ("koldíoxíð") er ekki eins hættulegt en, þar sem það þarfnast súrefnis, verið kæfandi.

4. SKYNDIÐHJÁLÐ / AÐGERÐIR

Almennt:

Undir öllum kringumstæðum skal haft samband við lækni

Innöndun:

- Komið viðkomandi strax í ferskt loft.

Snerting við húð:

- Fjarlægjið óhreinan fatnað. Þvoið vel með sápu og vatni; skolið rækilega, mjög þurra húð skal meðhöndla með feitu mjúku kremi. Hafið samband við lækni ef erting er samfelld. Þvoið ekki húð með White Spirit eða öðrum slíkum efnunum.

Snerting við augu:

- Skolið strax með miklu vatni í a.m.k. 15 mínútur. Ef truflun á sjón eða erting heldur áfram, hafið samband við lækni.

Kynging:

- Mjög lítil aðgerð ef lítið magn og ef viðkomandi er með fulla meðvitun : Gefið strax 1-2 glös af mjólk, vatni eða 50-100 g matarolíu, en aldrei viðkomandi ef hann hefur fallið í yfirlið eða fengið krampa. EKKI framkalla uppköst. Hafið samband við lækni.

Innöndun sprengifimra gasa (eftir sprengingu eða eldsvoða / sprengingu):

ÖRYGGISLEIÐBEININGABLAÐ

ANOLIT A, ANOLIT EXTRA AND ANOLIT EXTRA A

Dagsetning:	04.11.2003	Alþjóðanúmer.:	082-02.nor.02	Í stað:	082-02.nor.01 (13.09.2002)
-------------	------------	----------------	---------------	---------	----------------------------

- Fjarlægð viðkomandi strax frá sprengistað og reynið að halda rólegum. Hafið samband við lækni eða sjúkrahús svo fljótt sem auðið er.
- Ef viðkomandi er meðvitundarlaus: Losið um fót sem þrengja að líkamanum, haldið viðkomandi rólegum í hliðarlegu.
- Erfiðleikar með andardrátt: Gefið súrefni (af kunnáttumanni), hraður flutningur á sjúkrahús.
- Ef enginn andardráttur notið munn við munn aðferð
- Ef hjartastopp: Beitið hjartahnoði (CPR)
- ATH! Einkenni um vatn í lungum geta komið fram eftir 18-24 tíma. (Í fáum tilfellum er skýrt frá að vatn hafi myndast í lungum 48 klst. eftir viðkomu). Í millitíðinni skal viðkomandi liggja fyrir algjörlega kyrr og undir eftirliti.

5. AÐFERÐIR VIÐ AÐ SLÖKKVA ELD

Aðgerðir með eld í kring um eða nálægt sprengiefni (eldur hefur ekki kveikt í sprengiefninu)

- Með öllum mögulegum ráðum (vatni eða öllu nærtæku slökkviefni) ráðist á eldinn og varnið því að hann komist að sprengiefninu.
- Ef mögulegt fjarlægð sprengiefnið (akið því á brott með bíl) frá eldsvæði

Eldur í sprengiefni:

- Reynið ekki að slökkva eldinn, það getur valdið sprengingu! Það er EKKI hægt að slökkva eld í sprengiefni með slökkviefni (léttvatni, dufti, kolsýru eða sandi). Allar tilraunir auka hættu á sprengingu.**
- Stöðvið alla umferð, yfirgefið svæðið í kringum eldinn og farið í örugga fjarlægð og hafið í huga mögulega sprengingu og sprengi gas.
- Skipuleggið vaktir, látið jafnvel nágranna vita.
- Hafið strax samband við lögreglu og slökkvilið.**
- Eld og sprengi gasi má ekki anda að sér, sjá málsgrein. 3 og 4; Sprengi gas

6. AÐGERÐIR VIÐ EFNALEKA EÐA SPILLINGAR

Almennar aðgerðir vegna óvænts leka, losunar (spillingar):

- Afganga af sprengiefninu skulu teknir upp með neistafríum verkfærum og settir í viðurkenndar merktar pakkningar.
- Varnið útbreiðslu efnisins þar sem það er uppleysanlegt í vatni og getur mengað vatn, jörð og niðurföll.
- Notið nauðsynlegan öryggisfatnað, sjá málsgrein 8.
- Undir engum kringumstæðum má henda afgangi í rusl-, skólpræsi eða henda/sökkva í vatn/sjó
- Líta verður á afganginn sem sérstakan úrgang og losa sig við hann samkvæmt því, sjá málsgrein 13.

Óvænt losun (spilling), (ósprungin sprengihleðsla) eftir sprengingu:

Sjáið: Reglugerð um sprengiefni frá 11.09.1999. 684/1999 Málsgrein 39.

7. MEÐHÖNDLUN OG GEYMSLA

Séreinkenni og hættur:

- Eingöngu hæfir starfmenn með mega meðhöndla efnið

Meðhöndlun:

Sérstök tilvísun til:

- Reglugerð um sprengiefni frá 11.09.1999. Kafli VIII Notkun. Um meðhöndlun og notkun sprengiefnis.

Nokkrir punktar varðandi örugga meðhöndlun / öryggiskröfur með tilliti til hættu á eldi, sprengingu og bjófnæði

Tvísýnt ástand: Afhent úr geymslu --> **geymsla** sprengiefna til notkunar

- geymslustaður óaðgengilegur óviðkomandi eða undir eftirliti
- forðist högg, stuð og núningi
- verjið sprengiefni frá háu hitastigi
- geymið sprengiefni langt frá hitauppsprettum, opnum eldi og öllum mögulegum hlutum sem geta tendrað.
- reykingar bannaðar
- verjið sprengiefnið frá raka

Geymsla:

Sérstök tilvísun til:

- Reglugerð um sprengiefni frá 11.09.1999.. Kafli VI. Geymsla
Geymsluflokkur/-tegund 1.1 D

Varan er rakadræg og geymist í (geymslustaður) þurru, vel loftræstu rými. Geymslutími er 1 ár.

8. EFTIRLIT MEÐ MENGUN OG HLÍÐARFATNAÐUR

Aðal norm (efni tilv. einstök hráefni í lokaafurð):

Efni	CAS-nr.	Norm	Ár
Brennsluolía venjuleg	68476-30-2	1,0 mg/m ³ ; raki	1996
Díesel; Gas olía – ótilgreind	68334-30-5	1,0 mg/m ³ ; raki	2001
Brennslu parafín (HT); steinólía-ótilgreind	91770-15-9	120,0 mg/m ³	1996

Jarðolían er uppsogið í fullgerðri afurðinni / bundið í fullgerðri afurð Anoliti og við venjulega notkun er engin hætta.

ÖRYGGISLEIÐBEININGABLAÐ

ANOLIT A, ANOLIT EXTRA AND ANOLIT EXTRA A

Dagsetning:	04.11.2003	Alþjóðanúmer.:	082-02.nor.02	Í stað:	082-02.nor.01 (13.09.2002)
-------------	------------	----------------	---------------	---------	----------------------------

Varúðarupplýsingar vegna sprengigass , sjá málsgrein 16, Aðrar upplýsingar

Fyrirbyggjandi kröfur:

Almennt:

- Möguleiki á augnskölun skal vera til staðar á vinnusvæði.
- Vinnustaður og vinnuhættir skulu vera þannig að komið sé í veg fyrir beina, langa og mikla snertingu við vöruna
- Ekki skal borðað eða drukkið meðan unnið er við sprengiefni, reykingar bannaðar.
- Vinnufatnaður skal vera til skiptanna
- Þvo skal hendur fyrir vinnuhlé og þegar vinnu er lokið.
- Forðist að snerta húð og augu

Vörn við öndun:

- Við venjulega meðhöndlun ekki nauðsynleg.
- Við hættu á innöndun og ef erfiðleikar í öndun verða: Notið varnargrímu P2.

Vörn fyrir hendur:

- Notið hanska gerða úr Nitril eða PVC efnum.

Vörn fyrir augu:

- Við hleðslu með vél; notið þétt varnargleraugu eða andlitshlíf.

Öryggisfatnaður:

- Notið vinnuföt sem eru ætluð fyrir fyrir starfsemina og sem varna snertingu við húð.

9. EÐLIS OG EFNAFRÆÐILEGIR EIGINLEIKAR

Ytra útlit:

Útlit:	Porous Korn; 0,5-2,5 mm
Litur:	Gulur
Lykt:	Jarðolía (diesel / paraffin)
Áríðandi:	Sjáið eigin tæknilegar upplýsingar

Öryggis upplýsingar:

Eldfimt:	Mjög eldfimt, mikil tæring (oxun)
Sprengihætta:	Við eld þar sem gas er innilokað og við vélræn högg
Þéttleiki (eðlismassi):	Anolit ca. 0,85 kg/dm ³ - Anolit Light ca. 0,40 kg/dm ³
Sýrustig:	4,5 to 5,5
Leysanleiki í vatni:	Ammoniumnitrat; uppleysanlegt. Aðal viðbótarefni; óuppleysanlegt í vatni
Áríðandi:	Varan er rakadræg og mjög eyðandi.

10. STÖÐUGLEIKI OG HVARFGIRNI

Stöðugleiki:

- Varan hefur virka oxun og getur spillst við hækkandi hita. Við hækkandi loftþrýsting í lokuðu rými / tanki eykst hætta á sprengingu. Við 260°C er möguleiki á sprengingu. Forðist öll högg og núning.
- Með venjulegri notkun og meðhöndlun er engin hætta á spillingu.

Hvarfast við:

- Sýrur, afoxunar efni og þungmálmur flýta loka sundrun, jafnvel brennandi efni flýtir ferlinu.
- Afurðin framkallar ammóníak í basísku umhverfi
- Forðist snertingu við kopar, sink og skyld efnasambönd.

Hættuleg efnahvörf - / niðurbrotsefni:

- Nítrít gas, kolmónóxíð og ammóníak, sjá málsgrein. 3 (varúðarupplýsingar – sprengi gas)

11. EITURFRÆÐILEGAR UPPLÝSINGAR

Eiturupplýsingar:

- Ammoniumnitrat, LD50 (rannsóknarstofu prófun) : > 2000 mg/kg

Almennt:

- Samsetningin með venjulegri notkun og meðhöndlun skapar ekki mikla hættu fyrir heilsu. Kynging og innöndun efnisins í ómiklu magni getur orsakað alvarlegan lungnaskaða og eitrun.

Innöndun:

- Innöndun í litlu magni getur verið ertandi. Langdregin áhrif eða hærri samsöfnun getur orsakað sýkingu í öndunarfærum, höfuðverk og svima.

Snerting við húð:

- Getur verið ertandi og endurtekin eða langtíma snerting getur að lokum valdið sprunginni húð.
- Löng eða endurtekin snerting við Diesel getur leitt til húðkrabbameins.

Snerting við augu:

- Rykið er mjög ertandi fyrir augu.

Kynging:

- Væntanlega ólíkleg, en mun valda viðbrögðum í slímhúðinni og hættu á skemmdum. flökurleiki, uppköst og niðurgangur.

12. HÆTTUR GAGNVART UMHVERFINU

ÖRYGGISLEIÐBEININGABLAÐ

ANOLIT A, ANOLIT EXTRA AND ANOLIT EXTRA A

Dagsetning:	04.11.2003	Alþjóðanúmer.:	082-02.nor.02	Í stað:	082-02.nor.01 (13.09.2002)
-------------	------------	----------------	---------------	---------	----------------------------

Hegðun efnisins í umhverfinu:

- Stærsti hluti afurðarinnar (ammoníumnítrat) er uppleysanlegur / og blandast vatni.
- Jarðolíur eru ekki uppleysanlegar í vatni, geta farið í jörðina og mengað jarðvatn. Þær gufa upp á hóflegum hraða og blandast andrúmsloftinu.

Eyðing:

- Ammoníumnítrat er auðveldlega brotið niður.
- Jarðolíur eru að hluta lífræðilega brothættar og munu að einhverju leyti vera í umhverfinu.

Uppsöfnun í lífríkinu:

- Ammoníumnítrat safnast ekki upp.
- Jarðolíur geta geta safnast upp.

Eitrunaráhrif í umhverfinu:

- Brennsluparaffín / diesel; $1 < LC/EC$ (lífverur í vatni.) ≤ 10 . Eitrað fyrir lífverur sem lifa í vatni, getur valdið langtíma áhrifum á vatnsumhverfið.
- Ammoníumnítrat (sem áburður) getur stuðlað að eitrun fyrir lífverur sem lifa í vatni með mikilli losun, á staðnum.

13. FÖRGUN

Afgangur sprengiefnis, skemmt sprengiefni og pakkningar verður að safana saman og fjarlægja (mögulega endurpakka í viðurkennar pakkningar), geyma í stuttan tíma og eins fjótt og mögulegt er eyða á öruggan hátt.

Vinsamlegast athugið: Reglugerð um sprengiefni frá 11.09.1999. 684/1999 Málsgrein 39.

14. FLUTNINGUR

Vegflutningar ADR/RID:

Flokkur:	1
Flökkunarkódi:	1.1 D
UN-Nr.:	0082
Pakkningarákvæði:	P 116
Vöruheiti (tæknilegt heiti):	Sprengiefni, Tegund B
Viðeigandi flutninga heiti:	Sprengiefni, Blasting, Tegund B

Sjóflutningar IMDG:

Flokkur:	1
Flökkunarkódi:	1.1 D
Pakkningarákvæði:	P 116
EmS-Nr.:	F-B, S-Y

Flugflutningar:

Bannaður

15. LÖG, REGLUGERÐIR OG MERKINGAR

Heiti vöru:

ANOLIT A, ANOLIT EXTRA ,ANOLIT EXTRA A

Hættulegt efni:

Ammoníum Nítrat og Diesel / brennslu paraffín / Brennsluolía (4-8%)

Hættukóðar og hættumerki:Hættu og varnaðarsetningar:

R2	Sprengihætta hættulegt við högg, núning, eld eða aðra tendrunarmöguleika
R36/37/38	Ertir augu, öndunarveg og húð
R40	Möguleg hætta á krabbameini
R 52/53	Eitruð fyrir lífverur í vatni; getur valdið langtíma áhrifum á lífríkið í vatni.

Öryggissetningar:

S35	Varan og pakkningar skulu gerðar skaðlausar á öruggan hátt
S36/37	Notið viðeigandi hlífðarföt og hanska
S41	Forðist að anda að ykkur reyk sem sem á sér stað við eld eða sprengingu.
S45	Við óhapp eða álíka uppkomur er nauðsynlegt að leita lækni meðferðar; sýna öryggisleiðbeiningablað ef mögulegt.
S57	Geyma á þann hátt sem efnið er varðveitt á öruggan máta frá umhverfinu. (Sjá til þess að efnið sé í sterkum og viðeigandi pakkningum til að varna mengun í umhverfinu.

Staðbundin lög og reglugerðir:

ÖRYGGISLEIÐBEININGABLAÐ

ANOLIT A, ANOLIT EXTRA AND ANOLIT EXTRA A

Dagsetning:	04.11.2003	Alþjóðanúmer.:	082-02.nor.02	Í stað:	082-02.nor.01 (13.09.2002)
-------------	------------	----------------	---------------	---------	----------------------------

- Lög frá mars 1998 nr 16. 1998 um vopn og sprengiefni . Reglugerð frá 11. October 1999 nr. 684/1999 Reglugerðir um sprengiefni.
- ADR-/RID Vega og járnbrautaflutningur af hættulegum efnum 27. desember 2000. Nr. 984/2000.

16. AÐRAR UPPLÝSINGAR

Varnaðar og hættusetningar (frá málsgrein. 2):

- R 8: Eldfimt ef kemst í samband við eldfim efni
 R 9: Hætta á sprengingu í sambandi við eldfim efni
 R 10: Eldfimt
 R 40: Möguleg hætta á varanlegum heilsuskaða
 R 65: Hættulegt: Getur skaðað lungu ef kyngt.
 R 66: Endurtekin snering getur valdið þurri eða sprunginni húð
 R 51/53: Eitrað fyrir lífverur í vatni; getur valdið langtíma áhrifum á lífríki í vatni.

Við sprengingu gildi fyrir sprengi gas:

CAS – nr.:	Sprengi gas:	Gildi Norm		Varnaðrflokkur:
		mg / m ³	ppm	
10102-44-0	Nítrogendíoxíð (NO ₂)	3,6 (T)	2 (T)	T+; 26 – 34
10102-43-9	Nítrogenmonoxíð (NO)	30	25	T+; 26 – 34
630-08-0	Carbonmonoxíð (CO)	29	25	F+, T; 61-12-23-48/23
124-38-9	Carbondíoxíð (CO ₂)	9000	5000	---

Þetta upplýsingablað er gert skv. upplýsingum uppgefnum í öryggisleiðbeiningarblaði frá undirverktökum / framleiðendum fyrir hvert sjálfstætt efni í fullnenni vörunni (Anolit Extra A).

Upplýsingar í þessu skjali skulu vera til staðar fyrir alla sem meðhöndla vöruna.